

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Kazimierz
Nazwisko: Machaj
Miejsce urodzenia: Łapanów
Data urodzenia: 13-10-1919
Imię ojca: Franciszek
Imię matki: Maria
Znany/a też jako: Kazimierz Machaj
urodzony/a 13- 09-1919 Łapanów
Imiona rodziców: Franciszek Maria

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Kazimierz Machaj był rozpracowywany przez PUBP w Myślenicach z powodu przynależności do organizacji "Żandarmeria", a następnie śledztwa i procesu przed WSR w Krakowie. Materiały rozpracowania nie zachowały się.	Akta o dawnej sygn. 117896/II nie zachowały się. Wpis na podstawie dokumentacji ewidencyjno-kartoteecznej.	
Akta kontrolno-śledcze przeciwko Kazimierzowi Machajowi ps. "Talar" i innym osobom związanym z organizacją niepodległościową Jana Dubaniowskiego ps. "Salwa". W czasie II wojny światowej był żołnierzem Armii Krajowej, pod bezpośrednim dowództwem Józefa Trutego ps. "Taran" oraz żołnierzem Batalionów Chłopskich. Po wojnie członek PSL oraz żołnierz "Żandarmerii". Zatrzymany przez PUBP w Myślenicach 05.12.1945. W czasie śledztwa bity, w konsekwencji czego odbito mu płuco i nerki. Wg jego zeznań na rozprawie sądowej, wcześniejsze zeznania: "zostały na mnie wymuszone biciem w czasie przesłuchania w Myślenicach. Odbito mi nerki, byłem kopany tak, że mi krew szła ustami i nosem". Akt oskarżenia sporządził oficer śledczy WUBP w Krakowie Roman Pęcikiewicz. K. Machaj został oskarżony z Dekretu PKWN o ochronie Państwa art. 1, 4 lit. a oraz 9, tj. o przynależność do "Żandarmerii", udział w jednej akcji zbrojnej tej organizacji oraz posiadanie broni. Sprawę przekazano do Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie. Akta złożono 23.12.1947 w Archiwum Wydz. II WUBP w Krakowie pod dawną sygn. 401/I. Przejrejestrowano 12.06.1967 w Archiwum Wydz. "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 96/III.	Akta o sygn. IPN Kr 07/84 t. 1-2 (96/III), IPN Kr 096/85 (96/3) mikrofilm.	

Akta prokuratorskie i nadzoru przeciwko Kazimierzowi Machajowi i innym osobom związanym z organizacją J. Dubaniowskiego ps. "Salwa". Tymczasowo aresztowany na mocy postanowienia Wojskowej Prokuratury Okręgu Krakowskiego z 07.12.1945 roku, jako żołnierz Narodowych Sił Zbrojnych. Akt oskarżenia został przekazany do Wojskowego Sądu Rejonowego w Krakowie.

Akta o sygn. IPN Kr 111/354 (Pr 588/46).

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym przeciwko Kazimierzowi Machajowi ps. "Talar" oraz innym osobom związanym z antykomunistyczną organizacją zbrojną "Żandarmeria", dowodzoną przez kpt. J. Dubaniowskiego ps. "Salwa". Rozprawa Główna odbyła się 16.12.1946 przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie, który orzekł w składzie: przewodniczący – mjr dr Karol Peczenik, asesor – por. Włodzimierz Łabaty oraz ławnik, strz. Władysław Głowacki. K. Machaj został skazany 16.12.1946 przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Krakowie na 5 lat więzienia za nie doniesienie UB o działalności „Żandarmerii” oraz posiadanie broni. Wykonanie kary Sąd zawiesił. W uzasadnieniu wyroku można przeczytać: "Oskarżonemu Machajowi Sąd wymierzoną karę zawiesił, albowiem oskarżony ten jest ciężko chory, bezwładny i wniesiony został na salę rozpraw, zatym już choćby ze względu na stan jego zdrowia, nie może w przyszłości wejść na drogę przestępną". Zwolniony 20.12.1946 roku z więzienia karno-śledczego św. Michała w Krakowie. Kazimierz Machaj zmarł w 1948 roku. W chwili śmierci miał 28 lat.

Akta o sygn. IPN Kr 110/652 t. 1-3 (Sr 848/46).

Charakterystyka nr 19, dot. organizacji Jana Dubaniowskiego ps. "Salwa", opracowana w Wydz. "C" KWMO w Krakowie w latach 1975-1976. Akta zawierają kwestionariusz osobowy Kazimierza Machaja ps. "Talar", który występuje jako żołnierz "Żandarmerii" - oddziału Narodowych Sił Zbrojnych, dowodzonego przez J. Dubaniowskiego ps. "Salwa", tymczasowo aresztowany 04.12.1945 i skazany na 3 lata więzienia. Wg szacunków UB przez cały okres istnienia organizacji "Salwy" należało do niej 110 żołnierzy. Posiadała - zwłaszcza w początkowym okresie - całą sieć współpracowników, informatorów, łączników. Żołnierze "Salwy" dokonali 138 akcji zbrojnych. W marcu 1946 roku na "Żandarmerię" było założone rozpracowanie agenturalne krypt. "Groźny", wykorzystano do niego kilkunastu informatorów, jednak bez oczekiwanych rezultatów. W związku z tym komuniści skoncentrowali się na połączonych akcjach UB, MO oraz KBW przeciwko organizacji "Salwy". W dniu 14.03.1947 Jan Dubaniowski ujawnił się wraz z kilkudziesięcioma żołnierzami swojej organizacji, a do pozostałych wydał odezwę, wzywającą ich do ujawnienia. Mimo to organy bezpieczeństwa wkrótce rozpoczęły represje. W tej sytuacji Dubaniowski w sierpniu 1947 ponownie utworzył oddział zbrojny, którego został dowódcą. "Salwa" zginął w potyczce z UB w Rudzie Kameralnej 27.09.1947 przy próbie przeniesienia oddziału na teren Beskidu Sądeckiego. Wysokość kary w kwestionariuszu Kazimierza Machaja różni się od tej z sentencji wyroku, zawartej w aktach IPN Kr 110/652.

Akta o sygn. IPN Kr 074/19 (19/X).